

Pensament grec

2015/2016

Codi: 100409

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500243 Estudis Clàssics	OB	2	1
2501792 Estudis de Català i de Clàssiques	OT	3	0
2501792 Estudis de Català i de Clàssiques	OT	4	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	3	0
2501802 Estudis d'Espanyol i de Clàssiques	OT	4	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	3	0
2501856 Estudis de Francès i de Clàssiques	OT	4	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	3	0
2501907 Estudis d'Anglès i de Clàssiques	OT	4	0

Professor de contacte

Nom: Jordi Pàmias Massana

Correu electrònic: Jordi.Pamias@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Prerequisits

Es partirà dels coneixements i destreses que l'estudiant ha adquirit al llarg de la seva formació preuniversitària i universitària.

Objectius

La "Introducció al Pensament Grec" és part integrant de les assignatures que constitueixen la formació nuclear del Grau d'Estudis Clàssics. A més d'ampliar els coneixements lingüístics en grec i llatí, aquesta formació nuclear comprèn assignatures que permeten conformar una visió més rica i complexa del Món Antic i dels Estudis Clàssics (pensament, civilització, història, arqueologia...). Tot plegat contribueix a consolidar uns coneixements filològics (lingüístics i literaris) dintre d'un marc interdisciplinari més ampli, arrelat en una estructura del saber transversal com són les Ciències de l'Antiguitat.

OBJECTIUS

L'estudiant ha de ser capaç, en acabar l'assignatura, de:

- Fer una exposició diacrònica panoràmica de les línies principals del pensament grec.
- Reconèixer la contribució del pensament grec a la tradició occidental

Reconèixer les principals aportacions de les cultures veïnes en l'evolució de la cultura grega

Competències

Estudis Clàssics

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Obtenir informació, a partir de l'estudi de les fonts escrites gregues i llatines, que permetin un accés a diferents aspectes dels realia (realitat sociocultural del món antic).
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Estudis de Català i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Estudis d'Espanyol i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Estudis de Francès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Obtenir informació, a partir de l'estudi de les fonts escrites gregues i llatines, que permetin un accés a diferents aspectes dels realia (realitat sociocultural del món antic).
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Estudis d'Anglès i de Clàssiques

- Desenvolupar un pensament i un raonament crítics i saber comunicar-los de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Identificar i valorar les principals fites històriques, sociopolítiques, científiques, literàries i culturals del món grecoromà.
- Obtenir informació, a partir de l'estudi de les fonts escrites gregues i llatines, que permetin un accés a diferents aspectes dels realia (realitat sociocultural del món antic).
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Sintetitzar el debat actual sobre el lloc de la tradició clàssica a Occident.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma, tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
2. Demostrar habilitat comunicativa en la transmissió d'uns coneixements especialitzats.
3. Demostrar habilitat en l'ús de la bibliografia principal de referència en l'àmbit de la civilització i el pensament antic.
4. Descriure amb precisió un aspecte monogràfic rellevant del món antic.
5. Examinar un aspecte monogràfic d'un passatge literari i connectar-lo amb els realia.
6. Explicar l'evolució del pensament a Grècia i Roma analitzant les innovacions intel·lectuals del món clàssic i la seva aportació al pensament occidental.
7. Expressar de manera efectiva, oralment i per escrit, el raonament crític entorn del pensament o el món clàssics.
8. Expressar-se de manera clara, cohesionada i coherent, oralment o per escrit.
9. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
10. Reconèixer i posar en pràctica les següents habilitats per al treball en equip: compromís amb el mateix, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
11. Sintetitzar i comunicar un aspecte substancial de la cultura i el pensament grecs o romans.
12. Valorar la recepció del pensament i de la història del món clàssic a Occident.

Continguts

I. El marc geogràfic de la cultura grega

II. Períodes de la història de Grècia

III. Orígens de l'antropologia grega

Antropologia de l'home homèric: els orígens de l'individu

Homes i déus: l'experiència tràgica

IV. Orígens del món dels déus i dels homes

Cosmogonies gregues i orientals

Del 'mite' a la 'filosofia'

V. Orígens de la historiografia

E

L'apropiació del passat històric

Definició de les identitats col·lectives a Grècia

VI. Concepcions gregues sobre la divisió dels sexes

La dona a Grècia

La sexualitat

VII. La família a la ciutat grega

VIII. Concepcions escatològiques dels grecs

Les expectatives gregues del més enllà

Metodologia

El mètode és filològic: utilitzarem alguns dels principals textos de la literatura grega, que llegirem en traducció. El dossier de textos està organitzat històricament. Aquí i allà ens aturarem per aprofundir determinats temes, sense cap afany de ser exhaustius, que puguin fer llum sobre la *mentalité* dels antics.

La metodologia docent d'aquesta assignatura consistirà a alternar les explicacions teòriques de cadascun dels temes recollits en el temari amb la realització d'exercicis i activitats pràctiques que ajudin a l'estudiant a familiaritzar-se amb les principals línies del pensament grec

A principi de curs es lliurarà un dossier amb materials per poder treballar durant les sessions teòriques i les pràctiques. El professor podrà afegir o eliminar activitats en funció de les necessitats i dels interessos dels estudiants.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Exposició dels temes d'acord amb la programació de l'assignatura	30	1,2	6, 11, 12
Presentació oral d'un treball en grup	10	0,4	3, 7, 8, 9
Realització de dos exàmens parcials	5	0,2	3, 5, 11, 12
Tipus: Supervisades			
Consulta i lectura de bibliografia complementària (diccionaris, enciclopèdies, manuals, etc.)	15,5	0,62	1, 3, 5
Treball en grup	10	0,4	3, 6, 9
Tutories programades (x 3)	4,5	0,18	1, 5, 9
Tipus: Autònomes			
Estudi personal	50	2	2, 3, 6, 11
Lectures	25	1	11, 12

Avaluació

L'avaluació d'aquesta assignatura es farà prenent com a referència les activitats d'avaluació que consten en el quadre.

És important que l'estudiant tingui en compte que l'avaluació també implica l'assistència regular a classe i la realització i presentació dels exercicis i activitats diverses proposades a classe.

Aquell estudiant que hagi presentat dues de les activitats d'avaluació, no podrà renunciar a ser avaluat; és a dir, no podrà optar a tenir un No Presentat com a qualificació final.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats sobre lectures complementàries i presentació oral d'un treball en grup	20%	0	0	1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, 11, 12
Examen parcial	30%	0	0	3, 5, 6, 8
Examen parcials	30%	0	0	3, 5, 6, 8

Bibliografia

Alsina, J. (1983). *Comprendre la Grècia clàssica*, Barcelona.

Bonnefoy, Yves, dir. (1996). *Diccionario de las mitologías y de las religiones de las sociedades tradicionales y del mundo antiguo*. Vol. II, Barcelona [orig. *Dictionnaire des mythologies et des religions des sociétés traditionnelles et du monde antique*, Paris 1981].

Bremmer, Jan N. (1994). *Greek Religion*, Oxford.

Burkert, Walter (1985). *Greek Religion*, Cambridge-MA [orig. *Griechische Religion der archaischen und klassischen Epoche*, Stuttgart 1977].

Burkert, Walter (2002). *De Homero a los magos. La tradición oriental en la cultura griega*, Barcelona.

Buxton, R., ed. (1999). *From Myth to Reason? Studies in the Development of Greek Thought*, Oxford [Repr. 2002].

Calame, Claude (2002). *Eros en la Antigua Grecia*, Madrid [orig. *L'Éros dans la Grèce antique*, Roma-Bari 1992].

Dodds, E. R. (1960). *Los griegos y lo irracional*, Madrid [orig. *The Greeks and the Irrational*, Berkeley-Los Angeles 1951].

Finley, M. I. (1985a). *Los griegos de la antigüedad*. 6a edició, Barcelona.

Finley, M. I. (1985b). *El món d'Ulisses*, Barcelona.

Goldhill, S. (2002). *The Invention of Prose*, Oxford.

Hall, Jonathan M. (1997). *Ethnic Identity in Greek Antiquity*, Cambridge.

Hartog, François (2001). *Le miroir d'Hérodote. Essai sur la représentation de l'autre*, Paris [orig. 1981].

Humphreys, S. C. (1978). *Anthropology and the Greeks*, London.

Jaeger, W. (1962). *Paideia. Los ideales de la cultura griega*. 2a edició, México [orig. *Paideia. Die Formung des griechischen Menschen*, Berlin 1936²].

Lexicon Iconographicum Mythologiae Classicae (1981 & sq.), Zürich-München.

Lombardo, Giovanni (2002). *L'estetica antica*, Bologna.

Mossé, Claude (1983). *La Femme dans la Grèce antique*, Paris.

Nestle, W. (1975). *Historia del espíritu griego desde Homero hasta Luciano*. 2a edició, Barcelona [orig. *Griechische Geistesgeschichte (Von Homer bis Lukian)*, Stuttgart 1944].

Plácido, Domingo (1993). *Las claves del mundo griego*, Barcelona.

Snell, Bruno (1966). *Las fuentes del pensamiento europeo*, Madrid.

Vernant, Jean-Pierre (1982). *Mito y sociedad en la Grecia antigua*, Madrid [orig. *Mythe et société en Grèce ancienne*, Paris 1974].

Vernant, Jean-Pierre (1983). *Mito y pensamiento en la Grecia antigua*, Barcelona [orig. *Mythe et pensée chez les Grecs. Études de psychologie historique I*, Paris 1974; orig. 1965].

Vernant, Jean-Pierre, dir. (1993). *El hombre griego*, Madrid [orig. *L'Uomo greco*, Roma & Bari 1991].

Vidal-Naquet, Pierre (1981). *Le chasseur noir. Formes de pensée et formes de société dans le monde grec*, Paris [Trad. cast. Barcelona 1983].

Veyne, Paul (1987). *¿Creyeron los griegos en sus mitos?*, Buenos Aires [orig. *Les Grecs ont-ils cru à leurs mythes?*, Paris 1983].